

Dopis prof. Dobroslava Líbala – čestného občana Kutné Hory starostovi města Kutné Hory, zaslaný ku příležitosti vzniku nadace „Kutná Hora – památka UNESCO.“
Říjen 1997

Vážený pan starosta RNDr. Ivo Šanc Csc.

Jsem pamětníkem celkového prostředí Kutné Hory po druhé světové válce. V rámci přípravných prací, jako podkladu řešení územních plánů jsem poznal podrobně celé rozsáhlé historické jádro, dům od domu, sklep po sklepe. Zpracoval jsem komplexně stavební fond kutnohorského historického jádra. Byla to práce mimořádně složitá i poutavá. Neměla totiž žádného předchůdce. Dosavadní poznání se omezovalo převážně na monumentální architektury církevní i světské. Ostatní budovy zůstávaly namnoze mimo okruh poznání. Při stavebně-historickém průzkumu se odhalilo mimořádné množství historických staveb a byl určen jejich často velmi složitý vývoj. S neznalostí stavební podstaty budov kontrastovaly vyčerpávající znalosti jejich historických osudů v době po husitských válkách, jež podstatně napomohly hodnoticím výsledkům průzkumové práce.

Zásadní význam mělo zjištění rozsáhlých souborů stavebních spisů a plánů od první čtvrti 19. Století, dosud neznámých. Tehdejší stavební realita vzbuzovala ovšem úzkost a vážné obavy o budoucího integrálního přežití kutnohorské architektonické krásy. Bylo totiž jasné, že péče státu sama o sobě nezvládne ani zlomek rozlehlého historického města, jehož zanedbanost se zvyšovala.

Byl jsem proto nesmírně udiven a příjemně překvapen proměnou města již při návštěvě Kutné Hory při konferenci k výročí sedleckého kláštera v roce 1992. V dalších letech pokračovala regenerace Kutné Hory s výraznou intenzitou. Myslím, že žádné město se tak rychle nezvedlo z hloubky malé naděje do vědomí optimistické budoucnosti. Mimořádnou vzpruhou bylo zařazení historického jádra společně se sedleckou katedrálou mezi světové památky. Vynikající úlohu měla přitom ojedinělá krása panoramatu historického jádra s dramatickou akumulací vynikajících architektur, mezi nimiž suverénně vítězí dynamický zjev katedrály sv. Barbory, páté katedrály v prostoru kulturně pozeňnaného středu Čech.

Podivuhodnou evropskou raritou je akumulace dvojic katedrál v rámci jednoho města, což mimo nejvyspělejší gotické oblasti západní Evropy je zcela bez obdoby a dokládá samo o sobě celkové jedinečné postavení středověkého Českého státu v rámci západokřesťanské Evropy.

Zařazení mezi světové památky bylo pro Kutnou Horu jistě velmi významnou událostí, daleko důležitější je však vynikající vztah vedení města k jeho opravdu evropským, ba světovým hodnotám. Hluboce přesvědčivým dokladem je program postupné regenerace historické zástavby, který se realizoval již v minulých letech a vykazuje plynulý průběh obnovy jeho architektonické podstaty. Na místě, dnes již dávné a zapomenuté stagnace nastoupila dynamická aktivita naděje.

Vedení města se ovšem neomezuje na soubor opatření, jež mají zajistit plynulý, kvalitní a všestranně účelný průběh postupné regenerace, ale pokročilo k organizačním opatřením vyššího řádu. Je to především vytvoření městského centra dokumentace UNESCO, jež je svou pracovní náplní nepochybně bez obdoby u nás. Současně se při něm usídli samostatné pracoviště oddělení památek v Odboru investic a rozvoje města. Regenerační program završuje zřizovaná nadace nazvaná „Kutná Hora – památka UNESCO.“ Složení její správní rady, současně vysoce odborná a reprezentační, vytváří pozitivní předpoklady pro optimální plnění úkolů, pro něž byla nadace vytvořena.

Neuplynulo vlastně ani 10 let od listopadové proměny našeho života. Jsme si dnes vědomi, že právě v oblasti architektonické kultury se často setkáváme se zklamáním a smutkem. Jednu z nejradostnějších vyjímek z této nejistoty představuje Kutná Hora město dvou katedrál. Vedení města a kolektiv jeho občanů plně pochopili prestižní postavení Kutné Hory v rámci světové kultury a vytváří všestranné dobré podmínky, aby se stala dokonalým prostředím pro život jeho občanů i návštěvníků, obdivovatelů z celého světa.

Významným článkem tohoto programu je zřízené centrum městské dokumentace a nově vytvořená nadace „Kutná Hora – památka UNESCO.“

Johnston Lich